

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 15.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Sorska afera in naše oblasti.

Kakor znano, je pred državnim pravdnishtvom in pred šolskimi oblastmi Grmek nedolžnejši človek na svetu. Zato se je predzdrnil celo v »Narodu« postati dolgo »Poslano«, v katerem vse druge dolži, sam je pa po nedolžnem preganjanju krotka ovca. Državno pravdnishstvo, ki ima čas tožiti duhovnike, ki jih celo zapirajo in potem zaradi pomankanja dokazov izpuščajo, je prepričano, da je Grmek najpravičnejši človek, in celo šolske oblasti, ki imajo v rokah dovolj materiala, drže roke križem, **edinole zato, ker je Grmek liberalen agitator.**

Seveda se ta afera ne bo ustavila v tej fazi, ampak skrbeli bomo, da pridejo pred najširši forum javnosti tudi vsi funkcionarji, ki so prizadeti pri tej za sedanje kranjske razmere tako karakteristični zadevi.

Ker je učitelj Grmek v »Narodu« imel predzdrnost, zopet napadati po krivici ljudi, ki se ne dajo od njega prepirati za pristaše podle liberalno - socialnodemokratske bande, pa danes na naslov c. kr. deželne šolskega sveta priobčujemo sledeče.

Ali je znano c. kr. deželnemu šolskemu svetu, da je bila na c. kr. okrajni šolski svet v Ljubljano poslana pritožba proti Grmeku, kateri je pridejan zapisnik o Grmekovem obnašanju v sorski zadevi? Ker menda c. kr. deželni šolski svet ni nič ni priobčujo, kajti drugače ne bi mogel igrati slepca, priobčujemo tu zapisnik v natančnem prepisu.

Zapisnik.

sestavljen dne 29. julija 1906.

Pride Franc Košenina iz Spod. Senic štev. 5 ter izjavi sledeče:

Dne 29. oktobra 1905 sem prišel k deseti maši v Soro. Pred cerkvijo je stal učitelj Grmek ter nekaj ljudem govoril. Ko so prišle mimo nekatere pevke, katere, ne vem več, jim je rekel, da naj nikar ne gredo pet, ker gre župnik stran. Možem pa je rekel, da bo prišel v ponedeljek jutro kanonik ob osmih faro čez dajat ter da naj vsi pridejo se upret za Brceta ter rečejo, da ga imajo radi. Pridejo naj vsi možje in žene, fantje in dekleta in otroci. Rekel je tudi nekaj o šoli, pa ne vem več, ali je rekel, da šole ne bo, ali da bodo šole zaprli. Rekel je: Ali bo ta mladenič vas

v Sori komandiral? Potem se vam bodo smejali. — Jaz (priča) sem rekel: Vi boste pa jokali.

Prebrano prav, podpisano

Franc Košenina.

Sora, 29. julija 1906.

C. m. Jos. Brajec.

Pride Janez Jurman iz Zg. Senice št. 6 ter izjavi sledeče:

Dne 29. oktobra 1905, to je bilo v nedeljo popoldne, sem prišel v Soro h krščanske-mu nauku. Pred cerkvijo je stal učitelj Grmek v gruči ljudi ter jim govoril: Kako pa bo jutri, možje? Ali boste jutri prišli vsi? Jutri se vidimo vsi doli! Dobro se moramo postaviti in upreti. Se bomo že še jutri pred kaj dogovorili, saj boste za časa doli prišli.

Prebrano prav, podpisano

Janez Jurman.

Sora, dne 29. julija 1906.

C. m. Jos. Brajec.

Pride Janez Jamnik iz Govejeka št. 1 ter izjavi sledeče:

Dne 29. oktobra 1905, dan pred rabuko, sem bil pred deseto mašo pred cerkvijo v Sori. Tu pride učitelj Grmek ter reče ljudem: Može, eno novico vam bom povedal. V ponedeljek bodo prišli kanonik iz Ljubljane, da bodo Brceta odstavili od službe. Pridite doli kar je v vaši moči, se uprimo zanj, da ga ne bodo proč spravili. Jeden družemu povejte, da vas bo več prišlo, lahko pridejo vsi od kraja, če tudi niso kmetje. Če bodo tega proč spravili, bodo pometali z nami, kakor bodo sami hoteli.

Prebrano prav, podpisano

+ Janez Jamnik.

Podpisal: Franc Košenina, priča.

C. m. Jos. Brajec.

Pride Anton Jamnik iz Govejeka št. 1 ter izjavi sledeče:

Dne 29. oktobra 1905 sem bil pred deseto mašo v Sori ter tu slišal pred cerkvijo učitelja Grmeku ljudem govoriti: Da bodo drugi dan knjige prinesli v kapelanijo, da naj vsi pridejo, da se bodo uprli za Brceta. Ob osmih je rekel, da bodo prišli dekan iz Ljubljane.

Prebrano prav, podpisano

+ Anton Jamnik.

Podpisal: Jos. Brajec.

C. m. Jos. Brajec.

Zapisnik

sestavljen dne 23. julija 1906 v Rakovniku h. št. 9. Navzoči: Franc Bernik, Franc Kokalj in Jos. Brajec.

Franc Bernik izjavlja: Dne 30. oktobra 1905, ko je bila v Sori rabuka, je Grmek stopil proti možem na cesti pred Starmanom ter je rekel: No, možje, če vam je kaj za župnika, se zanj uprite, saj je ravno tako božji namestnik, kot so drugi! Jaz sem odgovoril: Če je ravno tako božji namestnik, zakaj je pa nas na dve strani ločil? Zakaj je pa tudi toliko škode napravil? — Ker me Grmek ni poznal, je rekel: Kdo je ta? Nato je eden odgovoril: Pustotarjev France. Potem je Grmek rekel: Pustotarjev pravi, da je Brceta škodo napravil, primite ga! Ker so se nato ljudje usuli proti meni, sem zbežal v Kofolovo gostilno.

Prebrano prav, podpisano

Franc Bernik.

Franc Kokalj, priča.

Rakovnik, 23. julija 1906.

C. m. Jos. Brajec.

Franc Kokalj, krojač iz Rakovnika hišna št. 5 izjavlja:

Dne 30. oktobra 1905, ko je bila v Sori rabuka, sem videl učitelja Grmeku med množico sem in tje hoditi, torej tisti čas ni mogel biti v šoli pri poduku, kot nekateri trdijo.

Ko je prišel na glavarjevo naročilo ključavničar, da bi odprl vrata v šolo, se je Grmekova žena, učiteljica Grmek-Rakovec, jezila na cesti. Kdo bo pa zdaj vrata naredil, če boste te stolčki? Odgovoril sem: Poprej smo jih mi naredili, in sedaj jih bomo tudi, vi jih ne boste.

Videl sem tudi, da so šolski otroci skozi okna gledali na kričeče množice, torej tisti-krat ni mogel biti poduk v šoli, ker med podukom po mojih mislih otroci ne smejo skozi okna gledati.

Prebrano prav, podpisano

Franc Kokalj.

Sora, dne 23. julija 1906.

C. m. Jos. Brajec.

Zapisnik sestavljen dne 23. julija 1906.

Pride Marijana Novinc iz Zg. Senice štev. 7 ter izjavi sledeče:

Dne 30. oktobra 1905 sem bila pred šolo v Sori, ko je učitelj Grmek kazal na Pustotarjevega Franceta, vprašal, kdo je ta, in potem ljudem rekel: Tu je Pustotarjev, primite ga, primite ga! ter je kazal s prstom za njim. France je nato nekaj rekel, a ko je videl, koliko ljudi gre na Grmekovo besedo nad njega,

je stekel v Kofolovo gostilno ter potem skozi okno vun gledal. Tudi jaz sem se bala, da bi me bili, ter šla h Kofolu.

Prebrano prav, podpisano

Novinc Marijana.

Franc Kokalj, priča.

Sora, dne 29. julija 1906.

C. m. Jos. Brajec.

So še druge stvari, ki jih danes še zamolčimo. A pribiti moramo, da šolska oblast ni niti najmanj reagirala na to. Nadzornik Zupančič je rekel, da čaka, kaj reče sodišče. No, sodišče ne bo reklo menda nič zoper Grmeku in vse zaspil.

S takim postopanjem se pa učiteljski stan demoralizira, ker se mu utrdi misel, da je le »klerikalen« učitelj izpostavljen vsemu preganjanju, liberalen agitator pa sme počenjati, kar hoče.

Grmek pa deluje, zanašajoč se na »zanesljivost« oblasti, veselo dalje. Prišel je demonstrirati v Ljubljano proti katoliškemu shodu na čelu poulične druhal. Nedavno so imeli učitelji pri Devici Mariji v Polju sestanek, na katerem so imeli prvo besedo Grmek, Žirovnik i. dr. Sestanek se je vršil v šolskem splotju in tu se je govorilo o politični agitaciji. Grmek hoče z onim duhom, ki ga je vodil v Sori, napojiti tudi druge stanovske tovariše. In šolska oblast to vse mirno gleda, edino le zato, ker na tistem podpira vsako liberalno agitacijo.

A danes povemo na adresu merodajnih faktorjev: Tukaj se boste opekli, da boste pomnili, če v zadnjem času še ne storite svoje dolžnosti!

Železniška nesreča pri Celovcu.

Velika železniška nesreča se je pripetila 16. t. m. na železniški progi med Porečami in Krivo vrbo na Koroškem. S postaje Poreče se je odpeljal predčasno dne 16. septembra popoldne ob 4. uri 14 minut osebni vlak štev. 17 južne železnice. Ob 4. uri 14 minut bi se bila morala križati v Porečah celovski vlak št. 17 in beljaški št. 18. Prometni uradnik je zakrivil, da je odpeljal prekmalu beljaški vlak. Oba vlaka, celovski in beljaški, sta vozila z naglico 60 km. v eni uri. Prometni uradnik je pustil s postaje vlak proti predpisom prei, nego-li je došel nasprotni vlak.

LISTEK.

Mož z brazgotino.

Angleški spisal C. Doyle.

(Dalje.)

»Marsikaj sem že doživel, zato tudi vem, da je ženska slutnja doktrir mnogo več vredna, kakor vsa ugibanja in dokazovanja najbolj mislečega človeka. V tem pismu imate neovrgljiv dokaz za svojo trditev. Vendar pa, če je vaš soprog še živ ter celo v stanu, da piše pisma, čemu se pa ne vrne domov?»

»Ne morem si tega misliti. Čisto neumevno mi je«

»Ali ni pri svojem odhodu v ponedeljek ničesar omenil?»

»Ne.«

»Ali ste bili presenečeni, ko ste ga zagledali v ulici Swandam?»

»Izredno.«

»Ali je bilo okno odprto?»

»Da.«

»Toraj bi vas bil lahko poklical?»

»Gotovo.«

»Vendar pa je, kakor mi je znano, nekaj nerazumljivega zaklical?»

»Da.«

»Mislili ste, da kliče na pomoč?»

»Da, ker je zamahnil z roko.«

»Mogoče je pa, da je bil vzklik presene-

čenja. Morda je bil povod da je dvignil roke, ker vas je tako nenadoma zagledal.«

»To je tudi mogoče.«

»Ali se vam je zdelo, kakor bi ga bil kdo potegnil nazaj?»

»Izgubil je tako nenadoma.«

»Mogoče je tudi, da je odskočil nazaj. Ali ste videli še koga drugega v sobi?»

»Ne, toda oni strašni človek se je udal, da je bil v sobi, in pa Malajec stal je na stopnišču.«

»To se njema. Obleka pa, ki jo je imel vaš soprog in katero ste videli, ali je bila to njegova navadna obleka?»

»Da; toda brez ovratnika in zavratnice. Videla sem natančno, da je imel gol vrat.«

»Ali je kdaj omenjal ulico Swandam?»

»Nikdar.«

»Ali ste kaj opazili na njem, da bi užival opij?»

»Nikdar.«

»Hvala vam, gospa St. Clair. To so poglavitne točke, v katerih sem hotel biti na čistem. — Čas je sedaj, da kaj zavžijemo ter se podamo k počitku. Čaka nas še jako nemiren dan.«

Za naju je bila pripravljena prijetna in prostrana soba; kmalu sem se gugal na pernicah, ker sem bil utrujen vsled dogodkov cellega večera. Sherlock Holmes pa je bil človek, ki je po cele dni, da cele tedne mogel vztrajati, ne da bi se bil utrudil, dokler ni re-

šil kakega problema. Vsako stvar je obračal sem in tja, vedno zbiral snovi toliko časa, dokler ni zagonetke rešil ali se pa prepričal, da manjka sploh dokazov. Kmalu sem se uveril, da namerava tudi nočoj imeti tako ponočno sejo. Odložil je suknjo in telovnik, oblekel višnjevo, nočno haljo, potem pa pobral po celi sobi vse blazine, ki so mu prišle pod roke. S temi blazinami priredil si je nekaj orijental-ski divan, na katerega se je vsedel z nogama navskriž. Predse je položil žveplenke ter velik zavitek tobaka. Ob motnem svitu luči opazoval sem ga nekaj časa; v ustih je držal staro, veliko glinasto pipo, oči je imel uprte v strop; skoro zavil v goste oblake tobakovega dima sedel je molče in nepremično; luč je obsevala ostre poteze njegovega obraza. Tako je sedel, ko sem zadremal in tako sem ga videl še vedno sedečega, ko me je zbudil neki glas in je že jutranje sonce pošiljalo prve pozdrave skozi okno. Še vedno je držal v ustih pipo, iz katere je neprenehoma izpuščal dim, ki ga je bila polna soba.

Niti trohice tobaka ni ostalo od vsega, ki sem ga videl zvečer pri njem.

»Ali čuješ, Watson?» me je poklical.

»Da.«

»Ali si pripravljen peljati se?»

»Gotovo.«

»Potem se takoj obleci. Vse je še tiho. Kje spi konjski hlapec, vem, in mali voziček izvlečem že sam na dan.«

Sam pri sebi se je smejal in oči so mu žarele. Bil je popolnoma drug mož, nič podoban onemu, ki je sam v sebe utopljen, celo noč premišljeval. Pogledal sem na uro. Seveda se še ni nobeden ganil, saj je bila še 25 minut čez štiri. Komaj sem se oblekel, ko je vstopil Holmes ter naznanil, da že čaka vprežen voz.

»Sedaj je čas, da poskusim svoje teorije,« dejal je, ko je obuval črevlje. »Watson, poglej me! Zdi se mi, da vidiš pred seboj največjega tepca cele Evrope. Zaslužim brco, da bi odletel od tu naravnost v Charing-Cross. Pa se mi vendar zdi, da sem iztaknil ključ do cele skrivnosti.«

»Kje pa je ta ključ?« sem ga vprašal z nasmehom.

»V kopalnici,« je odgovoril. »Da, da, ne šalim se,« je nadaljeval, ko je videl moj začuden obraz. »Bil sem pravkar tam ter sem ga vzel v tej usnjeni torbici s seboj. Naprej torej; videla bodeva, če bo primeren ključavničar.«

Tiho kolikor mogoče sve se splazila po stopnicah na prsto v sveži jutranji zrak. Na cesti je stal vprežen voz; zaspan, napol oblečen hlapec je držal vajeti. Hitro sva se vsedla in oddrdala proti mestu po londonski cesti. Vsa okolica je bila mirna, kakor izumrla, četudi so delali kmetijski vozovi, ki so prevažali zelenjad ter živila v mesto, precej hrupa in ropota.

Proga ima le en tir. Nedaleč od vile barona Walterskirchen napravi proga velik ovinek, tako da je zaprt razgled. Vlaka sta vozila z vso naglico. Strojevodji sta po tem ovinku zapazila pretečo nevarnost, da vozita vlaka eden proti drugemu in sta storila vse, da ustavia vlaka. A bilo je že prepozno, vlaka sta trčila z nekoliko pomanjšano hitrostjo. Grozen pok je naznanjal nesrečo. Tender ali premogovni voz ene lokomotive se je postavil čez progo. Pozorišče je bilo zakrito nanekrat v gost oblak parnega dima. Kričanje in stokanje iz železniških vagonov je pa dokazovalo, da se je zgodila usodepolna nesreča.

Na matrialu samem ni bilo take škode, kakor bi bil kdo mislil v prvem trenutku. Razven tenderja in pa tirov ni večje škode, dasi so seveda poškodovani tudi vagoni.

A škoda na mrtvi tvarini se popravi. Nesreča je zahtevala smrtnih žrtev.

Popotniki prvi trenutek nesreče niso niti znali, kaj da se je zgodilo. Mrtvaška tihota je vladala v vagonih, motili so jo le poki vagonjskih delov, ki so padli na tla. A čez nekaj trenutkov so pretresali ozračje srce pretresajoči klici neke ranjene ženske. In ženske so hitele nato obupane k vratom, med tem ko je večina moških potnikov ohranila hladno kri in preprečila še večjo nesrečo. Veliko žena je krčevito jokalo, druge so pa stale blede in prepadene med dežjem na nasipu. Utis je bil grozen: Vpitje žene, ki je kričaje kazala jezik, stokanje ranjencev, negotovost, a ne leže v razvalinah še ranjenci ali mrtveci in med tem neprestani žvižgi lokomotive na pomoč so napravili grozen vtis. Kamorkoli si pogledal, videl si razvaline, saj so na cente težki železni deli odleteli deset do petnajst metrov daleč in razdejani je bilo več voz prvega in drugega razreda.

Tri osebe so bile mrtve na mestu, osem nevarno, nad dvajset je bilo lahko ranjenih. Umrli so na mestu leta 1843 rojeni beljaški frančiškan Bolvary, žena železniškega izprevoznika Berta Kemperle iz Maribora in mariborski strojevodja Kramer. V celovski bolnišnici je še umrl strojevodja Honka. Prometni uradnik Lederer, ki je zakrivil nesrečo, je omedlel, ko je izvedel o nesreči. Dal se je odvezati od službe.

Celovski vlak še sorazmerno ni zelo poškodovan, največ je trpel beljaški vlak.

Ranjence so odpeljali v Poreče in v Celovec.

Kljub nesreči so vzdržali osebni promet s prestopanjem.

Med nevihtu v nedeljo popoldne je udarila strela v brzojavne žice in ovirala, da niso poslovala na progi električna znamenja. Zdravniki niso bili koj na mestu, ker niso mogli brzojaviti. Železniško osebje je nastopalo ob nesreči vzorno, dasi je dobilo več uslužbencev krvaveče rane.

Zvečer so pričeli že popravljati progo. Došlo je 60 delavcev in vojak. Dela so tako napredovala, da je imel jutranji brzovlak le 35minutno zamudo.

ODSEK ZA VOLILNO PREOSNOVO.

V včerajšnji seji je rešil odsek za volilno preosnovno prve tri točke državnoborskega volilnega reda. Dr. Adler je naznanil, da namerava predlagati pri § 9., naj se vrše vse volitve na en dan. Pri razpravi o § 3. so sklenili, da bodi vsaka krajevna občina volilno mesto, v Galiciji se občine s 500 ali manj prebivalci priklapijo sosedni občini istega volilnega okraja. Odsek je sklenil, da se vrši prihodnja odsekovka seja v sredo. Pododseka še niso volili, ker se stranke še niso sporazumele. Nemci se udeležo pododsekovih sej. Domnevajo, da izvoli v pododsek nemška ljudska stranka Kienmanna, nemška napredna stranka dr. Pergelta,

»Ta slučaj je v marsikateri točki vrlo zanimiv,« je dejal Holmes in pognal konja. »Priznati moram, da sem bil slep kot krt. Vendar pa je bolje, da se človek pozno spametuje, kakor pa nikoli.«

Dospela sva v mesto, ko so ravno jeli vstajati ljudje ter s še zaspanimi očmi odpirali okna. Prevozila sva mestni oddelek Surrey, cesto Waterloo, most čez reko, zavila nato na desno ter dospela v ulico Bow, kjer se nahaja policijski urad.

Sherlock Holmes je bil tam dobro znan, zato sta ga oba stražnika pred vhomom spoštljivo pozdravila. Eden je ostal pri konju, drugi naju je spremil v stražnico.

»Kdo ima službo?« je vprašal Holmes.

»Nadzornik Bradstreet.«

»A, dober dan, Bradstreet, kako se pa imate?«

Po hodniku prihajal je ravno velik, postaven uradnik v službeni opravi.

»Bradstreet, z vami bi rad govoril; ali je mogoče?«

»Gotovo, gospod Holmes. Vstopite v mojo sobo.«

Šla sva za njim v sobo, ki je bila obenem pisarna. Na mizi je ležala obsežna knjiga, v zid je bil vdelan telefonski aparat. Nadzornik je sedel k pisalni mizi.

Gospod Holmes, s čim vam morem postreči?«

»Prihajam zaradi onega berača, Boone, veste, onega človeka, ki je na sumu, da je umoril ali vsaj pomagal pri umoru gospoda Neville St. Clair iz Lee.«

(D dalje.)

svobodni Vsenemci dr. Herolda, krščanski socialci dr. Gessmanna, češki klub dr. Kramaša, poljsko kolo Starczynskega, Jugoslovani dr. Susteršica. Fevdalno veleposestvo in katoliški centrum naj bi se pa dogovorila, ali odpošljeta v odsek Tollingerja ali pa Saiferta. Za Italijane kandidirajo Malfattija, ki postane najbrže tudi pododsekov načelnikov namestnik. Pododsek izvolijo najbrže v sredo.

NOTRANJE POLITIČNI POLOŽAJ.

V današnji seji državnega zbora se bodo izključno pečali z nujnimi predlogi. Mladočeh Hruby interpelira o opavskih, Biankini o reških demonstracijah. Vsenemci vložo baje nujni predlog glede gališke samouprave. Proračun za leto 1907 predlože zbornici koncem tega meseca. Kršč. soc. posl. Stein namerava vložiti interpelacijo, v kateri zahteva preosnovno cerkvene zakonodaje.

Izvrševalni odbor čeških agrarcev je pozval češke agrarne poslance, naj nastopijo z vso odločnostjo proti predlogu nemških strank, ki zahtevajo dvetretjinsko večino v obrambo volilnih okrajev.

Ustanoviti nameravajo »Društvo nemških mest.«

NAGODBENA POGAJANJA Z OGRSKO.

Danes se vrši na Dunaju skupna konferenca obevladnih strokovnjaških komisij glede nagodbenih pogajanj. Tudi Wekerle odpotuje na Dunaj. Ogrska strokovnjaška komisija odpotuje z Dunaja koncem tedna. Prihodnjo sejo skliče ogrska vlada v Budimpešto.

CARINSKA VOJSKA S SRBIJO.

Na Dunaju se snide še ta mesec skupna carinsko trgovinska konferenca, da se posvetuje o zadnjem dopisu srbske vlade glede zopetnih pogajanj o trgovinski pogodbi z Avstrijo.

PRVA KONFISKACIJA.

16. t. m. se je izvršila na Hrvaškem pod novo vlado prva konfiskacija. Konfiscirana je bila »Hrvatska« radi članka o bivanju prestolonaslednika v Dalmaciji. Vzrok je način po katerem piše »Hrvatska« v dotični številki o nadvojvodi v Dalmaciji. Konfisciranje ni moglo preprečiti vse liberalno naziranje nove vlade. Nasprotno bi bila prišla tudi v slabo luč hrvaška lojalnost.

VI. SPLOŠNI SHOD OGRSKIH KATOLIKOV.

VI. splošni shod ogrskih katolikov bo trajal štiri dni od nedelje 23. t. m. počenši. Na njem se bodo razpravljala razna, zlasti socialna mažarskemu narodu koristna vprašanja. Tako n. pr. »Konsumna društva kot trg. šola ogrskih poljedelcev«, »Prodajanje žita ogrskih poljedelcev potom katoliških zadrug«, »Način pridobivanja«, »Avtoriteta in splošna prostost«, »Moderna morala gospodov in gospa«, »Nalog zadrug z ozirom na socialno zlo«, »Razmerje med poljedelci in njihovimi uslužbenci«, in »Kristus središče sveta«. Vstopnina znaša za osebo po eno in po pet kron. Shod boe vsekakor zelo impozanten. Glavni govornik je škof dr. Otokar Prochazka.

RAZMERE MED ITALIJO IN NAŠO DRŽAVO.

Milanski »Corriere della Sera« zahteva, naj zgrade vzhodno od Vidma utrdbe, da se ne bo bati sovražnih napadov. List tudi zahteva, da preнове artiljerijo. Rimski »Corriere« pa trdi, da so razmere med Italijo in Avstrijo tako prijateljske, da bodo gladko odškodovali po nemirih v Zadru in Reki oškodovane italijanske državljane.

GRKI IN BOLGARI.

Knez Ferdinand se je izrazil o izgnanstvu Bolgarov iz Makedonije Medšib Melhameju zelo resno in obenem pesimistično. Medšib Melhame, turški poslanik, pa je zatrdil, da želi sultan mir, in da je obljubil več iradejev, ki se tičejo koristi Bolgarije in Bolgarov v Makedoniji.

DOGODKI V RUSIJI.

Car je dal za tiste, ki se umikajo vojaški dolžnosti, sledeči ukaz: Dotičniki izgube osebe in stanovske pravice in gredo v ječo za 4 6 let, ali izgube stanovske pravice in gredo v prisilno delavnico za 4 do 6 let.

V vasi Rubnikov (gubernija Grodno) je hotel zapreti policijski komisar v spremstvu 15 vojakov in 2 policajev 7 kmetov. Kmetje so se uprli. Osem je bilo vstreljenih in 60 ranjenih.

V Varšavi imajo vojak. i in policaji dovoljenje na vsakega streljati, ki se jim na deset korakov spričo svarila približa. Hišnim gospodarjem je dovolila policija razpeti vrvi po tistih krajih, kjer ni dovoljeno hoditi iz raznih vzrokov. Ker manjka policajev, so dovolili tistim vojakom, ki so se odlikovali v Bjelostoku, vstopiti v policijsko službo. Oglasilo se jih je 130.

Proti ruskim revolucionarjem v tujini. Rуска vlada uvideva, kako opasni so ji zlasti tisti revolucionarji, ki stanujejo v tujini, a provzročajo to, kar se dogaja v Rusiji sami. Ti so tudi pravzaprav glave revolucije. Da bi prišla ruska vlada temu v okom, je odredila vse potrebno, da moč revolucionarnih faktorjev kolikor mogoče omeji ali docela uniči. Zato je odposlanih v svet iz Rusije več tajnih agentov. Delajo tudi nato, da bi vplivala ruska vlada v tem oziru na druge države, ki naj bi vse ruske revolucionarne kroge razdrle.

Poveljnik carjevih palač in nekdanji generalni gubernator v Peterburgu, rajni general Trepov, je bil baje zadnji čas v nemilosti pri carju, ker se je toplo zavzemal za parlamentarno ministrstvo. Trepov je bil rojen leta 1855 v Peterburgu, vzgojili so ga med carjevimi pažami do leta 1874, ko so ga pridelili gardni kavaleriji. Izkazal se je v rusko-turški vojski leta 1877. Za moskovskega višjega policijskega mojstra so ga imenovali leta 1896.

Na tem mestu je postopal jako odločno in nasilno. Bil je desna roka velikega kneza Sergija. Po začetku ruske revolucije so ga dne 22. januarja 1905 imenovali za peterburškega generalnega gubernatorja in je kot tak nasprotoval Witteju. Dne 9. novembra 1905 so ga imenovali za poveljnika carjevih palač. Njegova smrt ni napravila posebnega vtisa, kakor ni nič več senzacionalnega, kar se poroča iz Rusije, ker smo navajeni že krvavih poročil. Trepova smrt je zavita v neprodirno temo. So, ki trde, da je umrl naravne smrti, drugi da so ga dali zastrupiti revolucionarji, da se je iz žalosti zastrupil, ker je padel pri carju v nemilost, in pa tudi, ki pravijo, da se je usmrtil sam, da bi ga ne usmrtili revolucionarji.

S smrtjo Trepova je tudi v zvezi, da je odpotovala nenadoma carjeva rodbina na morje, in sicer tako hitro, da so bili iznenadeni celo ožji krogi carjeve rodbine. Kmalu, ko je odpotoval car, so zaprli štiri lekarje in jih izročili posebnemu uradniku.

Dognali so, da obstoji med carjevim osebjem tajna organizacija, ki je v zvezi z revolucionarnimi krogi, kar je zelo vznemirilo carja. Ostro je očital car dvornim uradnikom, da ne pazijo na revolucionarne spletke na dvoru. Več uradnikov je obolelo na znakih zastrupljenja. Poroča se celo, da je bil umorjen Trepov že pred 14 dnevi.

Car hoče baje osebno posredovati, da dobi Rusija potrebno posojilo.

V Varšavi so streljali na generalnega majerja Dorošivskega, ko se je peljal k seji vojnega sodišča.

Naučni minister je izjavil, da se prično prihodnje dni zopet predavanja na vseučiliščih.

Med sevastopoljskimi mornarji vedno bolj vre, čimbolj se bliža sodnijska razprava proti zarotnikom. Na povelje generala Skrydlova se vrši sodnijska razprava ne v Sevastopolju, marveč v Očakovu.

Usmrtili so v Moskvi mladoletnega delavca Svereva, ki je igral veliko vlogo pri umorih policijskih stražnikov.

Največjo senzacijo pa vzbuja napad na carjevega spremljevalca generala Orlova. Da so napadaleci iz vrst mornarjev, ki carja spremljajo, in da so morali aretirati celo dva častnika s carjeve ladje, pa kaže, da ruski car res v najožjem krogu ni varen življenja.

PRIJATELJSTVO ANGLEŠKE S FRANCOSKO IN RUSIJO.

Angleški vojni minister je govoril v Newcastlu tudi o odnosaju med Anglijo in drugimi državami ter rekel: »Naše prijateljstvo s Francijo je ožje in intimnejše, kakorješe sploh kdaj bilo. To prijateljstvo je nas spoprijaznilo z Rusijo, ne oziraje se na sedanje težkoče. Anglija in Nemčija se kažeti kot dva rivala, vendar prijateljska. To dokazuje dejstvo, da bo početkom prihodnjega meseca umaknila Nemčija iz Afrike 7000 mož. To bo delo Anglije v južni Afriki znatno olajšalo.

NEMIRI V KATALONIJI.

V Kataloniji so se nedavno uprli Karlisti. Krvavi boji so se vršili po več vaseh. Načelniki Karlistov, med njimi general Moore, so pobegnili iz Barcelone.

PREDSEDNIK FRANCOSKE V MARSEILLU.

V Marseilleu je priredil Fallières slavnostni banket na čast poveljnikom italijanskega, angleškega in španskega brodivja, ki so dospela za časa predsednikovega bivanja v Marseilleu v tamošnjo luko. Napil je vsem trem poveljnikom in jih prosil, naj izrazijo zahvalo svojim vladarjem, ki so jih poslali za ta slučaj v Marseille. Godba je igrala himne zastopanih držav. Predsednik je odposlal nato telegrafičnim potom zahvalo italijanskemu, angleškemu in španskemu kralju.

VSTAJA NA KUBI.

Iz Washingtona poročajo, da odpotujejo pomorske posadke, ki so odločene za na Kubo namenjene križarice, s posebnim vlakom v Norfolk.

Iz Nev Jorka javljajo, da sta odplula iz Newporta linijska parnika »Louisiana« in »Virginia« z po 800 mož posadke z zapečatenimi povelji. Najbrže plujeta proti Havani.

V Washingtonu sodijo, da križari toliko ameriških ladij ob havanskih obalah in jih še pride, da izkrcajo tekom štirih dni 5000 vojakov. Vojni tajnik Taft in namestni državni tajnik Bacon sta odpotovala na Havano. Havanska vlada je naznanila, da vstavi boje za negotov čas, ker hoče skleniti mir z vstaši še predno pride vojni tajnik Taft in prej, ko intervenirajo Zedinjene države. Vstaši so napadli San Domingo v provinci Santa Clara.

ŠPANSKA VLADA PROTI ANARHISTOM.

Ob početku zopetnega delovanja sodišč je izjavil justični minister Romanones v posebnem govoru, da treba pristaše teoretične anarhije strogo kaznovati, češ, da je ta nevarnejša in podležja kakor anarhija sama, ker izvirajo iz nje vse zle posledice. Anarhistična delovanja naj sodijo civilna sodišča. Ob koncu je predložil načrt za tozadevni zakon.

Štajerske novice.

Š **Izpred mariborskih porotnikov.** Včeraj, dne 17. t. m. se je imela pred tukajšnjimi porotniki zagovarjati 21letna samska dekla Jožefa Seršen, iz Spodnjeja Boča, zaradi detomora. Razpravo je vodil okrajno-sodni predsednik Perko. Dne 18. marca t. l. je namreč Seršen zginila za kake pol ure svoji gospodinjji Mariji Hojnik od dela in se čez nekaj časa vrnila. Gospodinja, ki je vedela, da je nje dekla noseča, je takoj zapazila na njej veliko izpremembo in jo stavila na odgovor. Le-ta je pa vse odločno tajila, vsled česar je Marija Hod-

nik povedala, kar je opazila, svojemu možu Tomažu Hojnik. Gospodar je šel po vseh prostorih iskat po sledovih domnevanega hudočdelstva in je v resnici našel v kleti veliko lužo krvi, za sodi ob zidu pa mrtvo žensko dete. Na trupelcu zlasti na glavi se je poznalo, da so otročiča že podgane obgrizle. Ko je še gospodar deklo trdo prijel, je priznala, da je mrtvega otroka porodila in v kleti skrila. — Zdravniška preiskava pa je dognala, da je otrok prišel živ na svet. Pri včerajšnji razpravi se je Seršen zagovarjala, da če tudi je živo dete porodila, mu ni namenoma nič žalega storila nogo k večjemu morda v velikih bolečinah in razburjenosti zamorila. Porotniki so vprašanje zaradi detomora zanikali, potrdili pa, da je Seršen kriva otrokove smrti, ker se za porod ni pripravila in zaupala babici. Obsojena je bila na leto dni.

Š **Grozovit umor.** Dne 15. t. m. zjutraj je bila v Lančivasi pri Št. Vidu (okraj Ptuj) umorjena Ana Vedrač, ki živi ločena od svojega moža. Morilec jo je z rovnico pobil v neki jesenovi gošči, potem pa zbežal. Opis morilčev je sledeči: velika suha postava, globoko vdrte oči, velik nos, temne brke in redka brada. Nekoliko jeclja in je oblečen temno. Oblasti ga pridno zasledujejo.

Š **Umrli je v Gradcu** vseučiliški profesor, dvorni svetnik dr. Zdenko Skraup v starosti 57 let. Poučeval je kemijo in je bil v letu 1903 in 1904 vseučiliški rektor. Čeprav slovenskega pokolenja je bil Skraup hud nemški nacionalce.

Š **Iz Št. Jurija ob južni železnici** se nam piše: V nedeljo, dne 16. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe za Št. Jurij ob juž. železnici in sosedne župnije. Udeležba je bila velika, posebno iz sosednih Dramelj. Predsednikom pripravljalnega odbora je izvoljen g. kr. svetnik dr. Ipavic odborniki pa sami ugledni posestniki. Zanimanje za podružnico je vsestransko, samo da bi bila živahna in delavna in kot taka res v blagor našim kmetovalcem. Pristop je naznanilo takoj čez 70 posestnikov.

Koroške novice.

k **Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico** priredi dne 23. t. m. svoje letno občno zborovanje v gostilni gosp. Fr. Kristana na Fari pri Prevaljah. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govori. 3. Pobiranje letnih doneskov. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučaj-nesti. 6. Igra: »Trije tički«, uprizorijo domači igralci s sodelovanjem nekaterih članov slovenskega akademičnega ferialnega društva »Gorotan«. K mnogobrojni udeležbi vabi — odbor.

k **Prevalje.** Katoliško delavsko društvo je imelo dne 16. t. m. v gostilni gospoda Šteklna svoje redno mesečno zborovanje. Udeležba je bila bolj pičla in zato je gospod predsednik grajal malomarnost nekaterih članov. Nato je govoril gospod kaplan Fr. Smodej o anarhizmu.

k **Deževo** je v nedeljo popoldne po Spodnjem Koroškem, kakor bi iz škafa vodo lil. Vode so narasle. Visoke gore, n. pr. sivo Peco, pa je zapadel čez noč sneg.

Dnevne novice.

+ **Proti goriškemu nadškofu** je začela »Soča« svojo gonjo. Najprej njegov pastirski list — zdaj govor na katoliškem shodu — to je preveč za Andreja Gabrščka, ki se obnaša, kakor bi bil zato nastavljen, da škofo zmerja in jih uči, kaj smejo govoriti, kaj pa ne. Govor prevz. gosp. nadškofa na katoliškem shodu je bil vendar tako mil in ljubeznav, da je mogel vse poslušalce napolniti le z blagimi, miroljubnimi čuvstvi. A »Soča« ga je pograbila s tisto slastjo, s katero divji Indijanec izkoplje vojno sekiro, in napoveduje zdaj vojsko na življenje in smrt. »Soči« je sploh zadnji čas nekako zmanjkalo tvarine za zmerjanje. Zato je vesela, da je dobila povod za psovanje in zdrážbo, sicer bi ta žalostni list moral prenehati. No, pa »Sočina« bojevitost ne bo škodovala dobri stvari. Kakor je na Kranjskem »Narod« s svojo gonjo proti ljubljanskemu škofu le zbudil vse dobromisleče ljudi h krepkemu odporu, tako bo tudi na Goriškem »Soča« z bojem proti tako blagemu nadškofu le zbudila k delu vse, ki bi sicer počivali. Torej naj »Soča« le vihti bojno sekiro brez skrbi.

+ **Zlata maša v Metliki.** Milostni gospod prošt Fr. Dovgan bo dne 20. t. m. doživel petdesetletnico svojega mašniškega posvečenja. Ta dan se bodo zbrali pri njem vsi njegovi nekdanji kapelani čestitat svojemu ljubljene-mu predstojniku, ki ga imajo zaradi redke ljubeznjivosti v občevanju vsi v najblažjem spominu. Podarili mu bodo nenavadno dragoceno mašno knjigo. Slovesno jubileina slavnost, slučajno združena z birmo, pa bo prihodnjo nedeljo. Delajo se zanjo obširne priprave in Metličani bodo ta dan na sijajen način pokazali vseobče spoštovanje mnogolet-nemu svojemu župniku. Zlatomašnik pa tudi zasluži, da ga vse čisla, ljubi in se mu klanja. Diči ga izredna ponižnost in krotkost, prepira ne pozna, še muhi žalega ne stori, živi edino-le za svoj vzvišeni poklic. Ker se strogo drži določenega reda, je vedno zdrav in vesel ter za svoja leta čudovito živahen. Brez dvojbe bo učakal še demantni jubilej. — Prejel je za

svoje vzorno delovanje odlično priznanje od najvišjih oblastev: od cesarja, škofa in načelnika nemškega viteškega reda. Monsignore Jančar pa mu nese novo odlikovanje, pismo iz Rima, vsled katerega je imenovan za papeževga komornika. Slava Dovganu! Naj še dokaj let razveseljuje svoje neštete častivce in prijatelje, po smrti pa prejme od Boga v poplačilo svojih del in zaslug »coronam de lapide pretioso«.

+ **Progo Tržič-Kranj** prično baže graditi že letos. Načelnik gradbenega vodstva nove železnice, višji stavbeni komisar Rob. Schindler je že došel v Kranj. Novo progo otvorijo 1. junija 1908.

+ **Odpad od vere.** Protestantski list »Wartburg« poroča, da je izstopil iz katoliške cerkve 24letni grof Guido Auersperg z lga pri Ljubljani. Ta grofič je že v nekaterih številkah omenjenega lističa napadal prav grdo katoliške cerkev in je na ta način pripravil prestop v protestantizem. Njegova mati je tudi luteranka. V svojih člankih je kazal, da je tista plitva laživeda, polna puhlih fraz in zgodovinskih neresnic, ki jo širijo agitatorji proti Rimu, postala že davno njegova dušna hrana, ki ji je naposled izžanski grofič podlegel. Tako propada zadnji ostanek kranjskega plemstva.

+ **Pojasnilo.** V poročilu o nedeljskem shodu napada »Narod« osebo podpisanega. Podtika mu neko žensko Marijo Cadež s Trate v Poljanski dolini. Pravi, da naj skrbim, kako bom z njo uravnal, ko je hodila k meni v posete na Dolenjsko. K temu pripomnim le to: Dotične ženske niti ne poznam ne in blagovoli naj se oglašiti in javno povedati, v kake posete je hodila na Dolenjsko!! ko vendar na Dolenjskem še nikdar služboval nisem. Ta »Narodov« stavek je nova živa priča podlosti in njegove umazanosti. Seveda sodi druge po sebi! Dopisnik naj se blagovoli le podpisati! Že danes ga imenujem očitno nizkega obrekovalca. Očita se mi, da so me naprednjaki podpirali in pod pretvezo, da se posvetim naravoslovnim študijam. Na to le tole: Komur sem to obljubil in me je v tej nadi podpiral, naj mi sporoči in mu povrnem. — Vrhnika, dne 18. septembra 1906. — Matej Sušnik.

+ **Že zopet »tolovajstvo«!** Kadar liberalci ali socialni demokratje razbijajo kak shod, takrat »Narod« poskakuje vesolja in proslavlja to dejanje kot največjo kulturno pridobitev in napredno junaštvo. Kadar pa pristiže Slovenske Ljudske Stranke razbijajo liberalnim mokračem kak shod, takrat je pa to »tolovajstvo« in kliče državnega pravdnika na pomoč. Ko je nekaj pouličnih pobalinov v svoji domišljavosti mislilo, da razbije katoliški shod, jih je »Narod« proslavljal in bil ves navdušen za tako »dostojno, impozantno manifestacijo«. Čez one, ki so na Vrhniki pokazali vrata liberalcem in socialnim demokratom, pa včeraj izliva svoj žolč, jih zmerja in zasramuje ter želi, da se morajo takoj vsi pozapreti in pobesiti. G. Cham je zopet enkrat vodil ponesrečeno ekspedicijo, ki je liberalce stala mnogo denarja, pa jim ni prinesla drugega, nego zopet blamažo. Čemu pa hodijo na Vrhniko, če jih tam ljudje ne marajo? Vrhničani že sami brez Chama vedó, kaj naj mislijo in delajo. »Narod« objavlja dolgovezni govor, ki ga Cham na Vrhniki ni govoril, in ta govor je tako neumen, poln navadnih »Narodovih« sirovosti, da se Vrhničanom res ni čuditi, da ne marajo poslušati takega modrijana. Pri ugodni priliki bomo objavili cel Chamov životopis, in tedaj ga bodo poslušali še manj, nego zdaj. Zdaj si je dohtar Cham pridobil še premalo lavorik, da bi bilo vredno, podrobno razlagati čudne zgodbe njegovega življenja. Mi se čudimo le gospodu Lenarčiču, ki se kot predsednik trg. in obrtne zbornice podaja v tako družbo. Zdaj je drugič kandidiral za predsednika tolpi na ulici pobranih fantalinov, in obakrat tako klavrno propadel. Ali je trgovska in obrtna zbornica zadovoljna s takimi blamažami svojega predsednika? Saj leti vendar senca teh blamaž tudi na celo zbornico, ki se gotovo diskreditira s takimi nastopi svojega predsednika. Pa naj na svoj ugled gleda vsak sam; mi le pribijemo, da na Vrhniki socialnodemokratski liberalni blok še ne bo zarajal, če še toliko denarja in vožnih listkov zanj žrtvujejo liberalni mogotci.

— **Narodovo poročilo o shodu na Vrhniki.** Piše se nam z Vrhnike: Peš laja, kadar ne more vgrizniti. Osramočeni in odslovljeni ljubljanski Tavčarjanci in Kristanovci besne, ker so doživeli tak poraz na Vrhniki. K »Narodovemu« poročilu pripomnimo le to-le: V poročilu je 99% samih laži, kar ve vsak pravico-ljuben človek, kdor je bil na shodu. Število udeležnikov, Chamovih somišljenikov, se mu je videlo najmanj potrjeno. Resnica je, da je bilo vseh z Ljubljancami vred kakih sto in naših okrog 300. Resnica je, da ni bilo nikakega javnega shoda in do volitve predsedstva niti od daleč ni prišlo. Zlaganost je vse o kakih navodih g. dekana ali njegovega »adjutanta« kaplana, pri ženskah za hujškanje. Resnica je,

da naši mladeniči in moške nočejo liberalcev in mokračev. Debela laž je, da je gospod dekan delil denar. Resnica je, da so ljubljanski hujškači imeli pristo vožnjo. Če se pa kliče na pomoč državno pravdnštvo, je to le smešno, kajti kaže le, da poražena stranka nima drugega izgovora več in je čisto onemogla proti vrlému vrhniškemu ljudstvu.

— **Imenovan** je Ludovik Hebat adjunkt v obratnem nadzorstvu v Trstu za načelnika v Opatiji, Ivan Arhar adjunkt v Nabrežini za načelnika v Sežano.

— **Davčni uradniki** so sklicali po osrednji zvezi svojih društev na Dunaju zborovanje, pri katerem so izrazili svoje želje. Hkrati so sklicali še okoli 40 različnih zborovanj po raznih drugih mestih. O ljubljanskem zborovanju poročamo danes na drugem mestu. Povsodi so sklenili enake resolucije.

— **Z južne železnice.** Nastavljeni so aspirantje: Inženir Rihard Peter na Semerniku, Rudolf Mink v Zagradu, Emil Giovanelli v Opatiji, Ivan Gutman v Trofaiach, Viktor Hren v Sevnici, Pavel Perne v Brežicah, Ivan Valent v Lipnici, Jožef Strnad v Inichen. — Premeščeni so: adjunkti: Rudolf Klopčar iz Divače v Ljubljano Franc Lavrič, doslej šef v Opatiji v Gorico, Maks Franzoni, doslej šef v Sežani, kot adjunkt v Trst; asistentje: Karol Szillich iz Pragerskega v Divačo, Hektor Beltramini iz Ale v Nabrežino, Fr. Widmann iz Račjega v Bistrico, Anton Gregoriz iz Divače v Trst, Gustav Wirth iz Slovenje Bistrice v Möllbrücke-Sachsenburg.

— **Peš v Rim** potujeta visokošolca Fr. Valenčič in Ferdinand Kranjc iz Ilirske Bistrice. Kranjc je potoval peš pred tremi leti iz Ljubljane v Prago.

— **V postonjsko novo** tirirazredno meščansko šolo je vstopilo 35 učencev.

— **Burjo** imajo od 16. t. m. nadalje na Krasu, kakor se poroča iz Postojne.

— **Demonstracije v Trstu.** Italijansko primorsko dijaštvo je zborovalo v nedeljo v Teatro Filodrammatico. Poleg 200 italijanskih dijakov je bilo tudi več profesorjev in pa članov italijanskih društev. Dijak Sullipod je poročal o italijanskem vseučiliščnem vprašanju in naglašal, da v boju za italijansko vseučilišče Italijani ne smejo odložiti orožja. Govorilo je še več dijakov, posl. Hortis in pa tržaški podžupan Venezian. Zahtevali so v resoluciji popolno italijansko vseučilišče v Trstu.

Po shodu so korakali italijanski dijaki po mestu na banket, po banketu so pa korakali v kavarno »Municipio«, kjer je pa bil že ob pol šesti uri trg poln socialistov. Tudi »Lega patriottica della gioventù« je sklenila, da demonstira proti dijakom. Ko so zapeli italijanski dijači »Viva Dante gran maestro« so začeli peti socialni demokratje delavske, patriotje pa cesarsko himno. Socialisti so se umaknili, ko so zapazili, da je med demonstranti veliko avstrijskih domolibov. Na klice italijanskih dijakov so odgovarjali z živio-klici Avstriji in avstrijskemu Trstu. Dijaška italijanska irendta je odgovarjala z Garibaldijevo himno. Nastali so izgrede, med katerimi so pobili okna kavarni in metali dijakom v kavarno polento. Policija je razgnala demonstrante in zaprla kavarno. Zvečer sta se še enkrat spopadli obe stranki. Zaprli so devet oseb, med njimi šest dijakov.

— **Sneg na Koroškem.** Na Karavankah je zapadel sneg globoko v dolino. Temperatura se je izdatno znižala.

Ljubljanske novice.

Ij **Shod davčnih uradnikov** krajne skupine za **Kranjsko** vršil se je predvčeraj popoldne v hctelu »Ilirija«. Bil je precej dobro obiskan. Ravno ta dan je zborovalo splošno avstrijsko društvo, davkarjev na Dunaju, in lokalna društva po drugih mestih države. Shodu je predsedoval gospod Ruda, referenti gg. Ahlin, Premk in Jan. Predavanja so se vršila seveda »in der Amtssprache«. — Prvo predavanje g. Ahlina se nanaša na povišanje davčnih uradnikov z ozirom na obljubo gospoda finančnega ministra Kosela, da bodo davčni uradniki dosegli povišanje do VII. činovnega razreda. Poročilo omenja, da morajo znati davčni uradniki v primeri z drugimi državnimi uradniki mnogo več zakonov, kot slednji. Resolucija k temu (I.) referatu zahteva, naj se ukrene z ozirom na nujno potrebo ureditev plač avstrijskih davčnih uradnikov z ozirom na življenjske potrebe tako, da se vsakdo pomakne po vsakih šestih letih v 11. in 10., po preteku 10 let pa 9. in po preteku 28. let v 8. činovni razred. Drugi referat (poročila g. Premk) se bavi z dobo službovanja ter zahteva pravico do popolne penzije v 35 letih. Zakon, ki določa 40letno službeno dobo je nad 100 let star. Malokdo dočaka to dobo. Z ozirom na zvišani prispevek v penzijski fond na 3:8 odstotkov je vendar upanje, da se 35letna doba v doglednem času doseže. Prečita se tozadevna resolucija. Tretje predavanje (referent davč. adj. g. Jan) se bavi s službeno pragmatiko, ki je sedaj najbolj zastarela. Pragmatika obsega dolžnosti in pravice med uslužbenci in državo, je torej nekaj kontrakt. Treba je, da se modernizira in prilagodi razmeram časa. Pragmatika naj da uradniku pravico, da ima vpogled v kvalifikacijo, naj se uvede moderni disciplinarni red s pravico javnosti; obdolženec naj ima pravico do zagovornika, uvede naj se ustmena razprava, naj se glasuje in dovoli tudi pravico do priziva. V slučaju discipliniranja naj se dovoli alimentacija. Uradniku naj bo prosto, pripadati katerikoli politični stranki; urede naj se podelitve dopustov in skrb za strogo uradno tajnost. Tozadevna resolucija — kakor prejšnji dve — je bila soglasno sprejeta. Shoda se je udeležil zastopnik finančne direkcije g. fin. svetnik Avian, ki ga je predsednik toplo pozdravil. G. svetnik je dejal, da je s pozornostjo zasledoval preda-

vania, ter bo poročal o tem ravnateljstvu. Brzojavno je pozdravil shod načelnik krajne skupine g. Ravnikar, ki je pri glavnem zborovanju na Dunaju. Predsednik shoda g. Ruda se konečno zahvaljuje odposlancem in poročevalcem ljubljanskih dnevnikov povdarjajoč, da imajo davčni uradniki tudi pri časnihikih mogočno zaslombo. Ker ni nikdo postavil posebnih predlogov, je bil shod po končanih predavanjih zaključen.

Ij **Sekstet na lok igra** danes od 10. ure zvečer dalje v kavarni Prešeren.

Ij **Panorama-Kosmorama.** Lepa je solčna Italija, zlasti kraji in mesta ob morskem obrežju. Eno izmed najbolj slikovitih mest je pač Neapelj ob morskem zalivu enakega imena. Mesto slovi tudi zato, ker se v bližini nahaja ognjenik Vezuv in pa izkopenine v prvem stoletju po Kristusovem rojstvu zasutih mest Pompeji, Herkulanum in Stabije. Serija, ki je razstavljena tekoči teden v panorami - kosmorami, je krasna. V Neapolju vidimo poleg mnogih lepih stavb več krasnih cerkev v notranjščini. Seveda je mesto po trgih tudi umazano. Slikovito lego imajo kraji: Sorrent, Amalfi in Amalfi-Salerno, ki se dvigajo na strminah nad morskim obrežjem.

Ij **Nesreča.** Včeraj je lovil v gozdu 16letni kajzarjev sin Matija Bergoč iz Kompelj pri Dobrem polju veverice. Pri tem je pa padel z drevesa in si zlomil levo nogo. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Ij **Konji splašili** so se včeraj popoldne v Gradišču hlapcu Jožetu Zabajku in dirjali po Kongresnem trgu in Wolfvovih ulicah na Marijin trg, kjer jih je vstavil nek delavec. Ker so šli takrat otroci v šolo, je velika sreča, da ni bil kateri otročen. Hlapec je bil popustil konje brez nadzorstva.

Ij **Ogenj v dimniku.** Včeraj popoldne so se vnele saje v dimniku št. 4 na Krakovskem nasipu. Na lice mesta je prišel oddelek gasilnega in rešilnega društva, a ni prišel v akcijo, ker ni bilo nobene nevarnosti.

Ij **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z južnega kolodvora 58 Hrvatov, 25 Dalmatincev in 94 Macedoncev.

Ij **Izgnubljene in najdene reči.** Soproga okr. tajnika g. Ana Adamičeva je izgubila zlat uhan, vreden 12 K. — Nek gospod je izgubil zlat obesek v obliki knjige, vreden 50 K. — Neka dama je našla manjšo svoto denarja in ga oddala na magistratu.

Ij **Umrlj so:** Pavlina Rojina, krojačeva hči, 2inpol meseca, Rimska cesta 23. — V bolnici: Ana Eichelter, rudarskega ravnatelja udova, 64 let. Milka Bedekovič, trgovčeva soproga, 40 let, jetika. Matija Šetina, delavčev sin, 14 let. Anton Glavan, dninar, 35 let, jetika.

Telefonska in brzojavna poročila. DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 18. septembra. Predsednik Vetter otvori sejo ob 11. uri 12 minut. Spominja se umrlega poslanca Rotterja in naznani, da sta poslanca Demel in Parish odložila mandata v odseku za volilno reformo. Vloženih je več nujnih predlogov: poslanca Hrubega zaradi dogodkov v Tropavi, posl. Hoferja, ker sta bila dva vojaka v službi pridržana; nujno predlaga posl. Pfeifer pomoč prizadetim po toči in posl. dr. Korošec interpelira ministra notranjih stvari zaradi okrajnega zastopa v Brežicah. Razpravlja se o nujnem predlogu posl. Hrubega. Tudi vsenemec Somer interpelira ministra Bienertha. — Prihodnja seja bo v torek, da ima odsek za vol. reformo časa za svoja dela. — Ministri so se sešli takoj po seji k posvetovanju. Nemška napredna stranka hoče volilno reformo zavleči s predlogi o reviziji ustave. Nemška ljudska stranka hoče izpremembo zakona, ki zagotavlja posameznim deželam zastopstvo v delegacijah.

Dunaj, 18. sept. Poslanec Hrubý obširno utemeljuje svoj nujni predlog. Zahteva odločno nastopa vlade, da se zagotovi red in mir in varuje življenje tropavskega prebivalstva. Izgrede prošlega meseca so zakrivil mladi Nemci v Tropavi.

K DALMATINSKEMU POTOVANJU PRE-STOLONASLEDNIKA.

Dubrovnik, 18. sept. Resolucionaši se pritožujejo, da se nadvojvoda ni poslovil od župana dr. Pera Čingrija. Te dni je bil v Dubrovniku budimpeštanski vseučiliški klub, ki

K TRŽAŠKIM DEMONSTRACIJAM.

Trst, 18. sept. Italijanski dijaki so hoteli v Trstu prirediti veliko protidemonstracijo proti reškim dogodkom, a to se je izjalovilo. Trst je bil apatičen. Protidemonstracije patriotične mladine proti iredentovskim dijakom so pa zelo poparile italijanske kroge.

RUSKI CAR.

Berolin, 18. septembra. Iz Peterburga se poroča, da se vrne car z rodbino v Petrov dvorec, da se tam udeleži vojaške slavnosti. Potem se vrne car z rodbino zopet za 6 do 7 dni v Finsko morje.

KADETOM PREPOVEDANO ZBOROVATI.

Peterburg, 18. septembra. Kadeti so hoteli zborovati v Stockholmu, a jim je švedska vlada na zahtevo ruske to prepovedala.

GROŽNJA ČASTNIKOV.

Baku, 18. septembra. Častniki so izdali oklic na prebivalstvo, v katerem groze, da bodo obstreljevali hiše, če zopet pade kak častnik od morilčeve roke.

VERSKA STRPNOST V RUSIJI.

Peterburg, 18. sept. Vladna naredba priznava vsa veroizpovedovanja razen skopcev.

POGREB TREPOVA.

Peterburg, 18. sept. Pogreb Trepova bo 20. t. m. v Petrovem dvorcu na željo carjevo, ki se hoče pogreba vdeležiti.

NAPAD NA JEČO.

Moskva, 18. sept. Četa 40 mož je napadla ječo, v kateri je 70 političnih jetnikov. Vojaška patrolja je napad odbila, 5 mož ranila in vjela.

PROTI POLJAKOM.

Berolin, 18. sept. Shod poljskih častnikarjev v Poznaniu je pruska vlada prepovedala.

»DRANG NACH OSTEN.«

Teheran, 18. sept. Perzijska vlada je dovolila, da se osnuje v Teheranu nemška banka.

Grand theatre Uferini.

Hotel „Union“

Danes in naslednje dni:

Velike briljantne Uferini soareje

Vsak dan nov program.

Podrobnosti na lepakih. 2090 3—2

Proda se

po nizki ceni dobro ohranjena

prodajalniška oprava

v Spodnji Šiški št. 88

Več se izve istotam. 2101 3—1

Dr. Ivan Jenko

zopet ordinuje.

2095 1—1

Vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naša ljuba mati, gospa

Elizabeta Peterka

hišna posestnica in trgovka

včeraj ob pol 3. uri popoldne po kratkem trpljenju, previdena s svetotajstvi za umirajoče, blaženo v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v sredo dne 19. sept. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 21 na pokopališče k Sv. Krištofu. Slovesna sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek dne 20. septembra ob 10. uri dop. v frančiškanski cerkvi.

V Ljubljani, dne 17. septembra 1906.

2097

Major Kast pl. Traunstät, zet. Marija pl. Plautz, Fani Kast pl. Traunstät, hčeri. Olga, Elza in Frida, vnukinje.

**Zidarji
in delavci**

se sprejmo proti dobri plači pri
stavb. podjetništvu 2026 7
F. Trumler, arhitekt,
Pred škofijo št. 3, I. nadstropje,
Ljubljana.

Vajenca
2089 3-2 sprejme takoj
M. Podkrajšek
frizer za gospode in dame,
Sv. Petra cesta 35.

**Lepa, meblovana
mesečna soba**
se odda takoj v Florijanskih ulicah
št. 23, II. nadstropje. 2029 2

Dve hiši na prodaj
v Škofji Loki št. 61 in Kar-
lovce št. 10.
Poizve se pri **Valentinu Potočnik**
št. 170 v Kranju. 2069 3-3

6-8 dobrih mizarjev
za pohištvo sprejme za dobro plačo
v trajno delo takoj **mizarški mojster**
Franz Breclnik 2081 3-2
Lienz, Rosengasse 142. (Tirolsko.)
Sprejme tudi 2 učenca.

DOLENJCA
lepo svetlo-rdečega ima naprodaj „Vinska zadruga v Leskovcu“ pri
Krškem. — Pišete po poskušnjo lahko kar g. kaplanu Fr. Vrhovcu. 2043 3

Šolske knjige
za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah,
pisalne in risalne, kakor tudi druge šolske potrebščine
v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča
2036 8-4 **LAV. SCHWENTNER**
knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice števil. 3.

Dr. Iv. Oražen
se je povrnil
in ordinira zopet v
Wolfvovih ul. 12.
2092 2-2

Lepa stanovanja
v novih hišah na Selu
tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami,
kuhinja in drugimi pripadki se takoj od-
dajo po zelo nizki cen. 2065 4
Več se poizve v Ljubljani, Am-
brožev trg 7, priti.

Že od 4 gld. nadalje
sive pelerine iz veljblodove
dlake s kapuco 120 cm dolge
: : za gospode in dame. : :
Največja in najlepša iz-
bera konfekcije za go-
spode, dečke, dame in
deklice po čudovito niz-
kih cenah. : : : :
2038 (6)

Angleško skladišče oblek
O. BERNATOVIČ
Ljubljana, Mestni trg 5.

Knjigarna
Kleinmayr & Bamberg
Ljubljana, Kongresni trg št. 2
priporoča svojo **popolno zalogo vseh**
na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, posebno na c. kr. I. in II. državni gimnaziji,
c. kr. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskišči tukaj, zasebnih kakor
tudi ljudskih in meščanskih šolah uvedenih
šolskih knjig
v najnovejših izdajah, v mehkih in trpežnih šolskih vezavah, po najnižjih cenah.
Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajo zastoj.
Ljubljanski šolski koledar 2 vinarja.

Prostovoljna prodaja.
Vsled sklepa upniškega odbora se
konkurzna masa iz zapuščine Adolfa Gustina
trgovca v Novem mestu proda ponudbenim (ofertnim) potom:
1.) **zaloga kovinskega in specerijskega blaga** po izločitvi ne-
katerih predmetov sodno cenjena na 18657 K 58 h.
2.) **prodajalniška oprava** sodno cenjena na 463 K 65 h.
Konkurzna masa ne prevzame nikakega jamstva niti za kakovost in ko-
ličino prodajnih predmetov niti za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika.
Pismene ponudbe opremljene z 10% vadijem, t. j. z zneskom 1865 K 76 h za
zalogo blaga in z zneskom 46 K 37 h za prodajalniško opravo je vložiti pri podpi-
sanem upravniku konkurzne mase do vštete 25. septembra t. l. in ostanejo po-
nudniki v besedi a) glede zaloge do vštete 29. septembra t. l., b) glede prodajalniške
oprave do vštete 16. oktobra t. l.
Ponudbe pod sodno cenilno vrednostjo se ne sprejmejo.
Ponudniki, ki bi se potegovali za zalogo in opravo, se naj izjavijo, da-li reflek-
tujejo le na oboje skupaj, ali pa eventualno tudi na zalogo ali opravo samo.
Upniški odbor si pridržuje pravico ponudbe presoati, sprejemati ali odklanjati.
Ponudnik za zalogo, katerega ponudba se sprejme, ima takoj, ko mu dospe
obvestilo o sprejemu ponudbe, **kupnino plačati na roke** podpisane uprav-
nika konkurzne mase; po plačilu, se mu izroči zaloga, katero mora najkasneje do
15. oktobra t. l. iz prodajalne in skladišča v hiši št. 63 na Glavnem trgu v Novem mestu
odstraniti.
Ponudnik za prodajalniško opravo, katerega ponudba se sprejme, ima **takoj**
po obvestitvi o sprejemu plačati kupnino upravniku konkurzne mase in po plačilu takoj
prevzeti opravo in jo iz hiše odstraniti.
Inventarni zapisnik je razgrnjen na vpogled pri tukajšnjem okrožnem sodišču in
pri podpisnem upravniku konkurzne mase.
Kdor si želi prodajne predmete ogledati, se naj javi pri
podpisnem upravniku konkurzne mase, ki daje tudi natančnejša pojasnila.
V Novem mestu, dne 12. septembra 1906, 2072 3-2
Dr. Vladimir Žitek
advokat v Novem mestu, kot upr. konk. mase zapuščine Adolfa Gustina.

A. TSCHINKEL na zet
priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **kompote**,
marmelade, **kandirano sadje** in posebno po najnovejšem načinu izdelovano
cikorijno moko v lesenih zabojčkih
En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. 1791 (17) Berite plakate

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
2291 226
Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promete izdaja k vsakemu žrebanju.
Akcijski kapital K 2.000.000.—. Zamenjava in ekskomptuje izdane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije. Zakompt in inkasno menlo. 188
Rezervni zaklad K 200.000.—. Daje predjume na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzal izgubi. 188
Podružnica v SPLJETU. Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vridga. Promet s čeki in nakaznicami.

Podružnice:
Praga z menjalnicami: Oraben 25, Mala stran, Most, ulica 17, Žitkov, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran Josepa trg 9, Novi Jičín, Crna cesta 8, Písek in Svítava.
Menjalnice na Dunaju:
I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vokal Rennweg), IV. Wiener Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnstrasse 88 a, VII. Mariahilfstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.
Menjalnična delniška družba 67 150-97
„MERCUR“
Dunaj, I. Wollzeile 10.
Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000
Najkulantnejši
nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.
Zamenjava in ekskomptiranje
izdanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.